

Arvoisa juhliiva yhdistys, hyvä juhlaväki

Nyt juhliiaan viettävä Polvijärven Eläkkeensaajat on omalla toiminnallaan hienona esimerkkinä yhdelle liittomme tunnuksista; Täyttää elämää hyvässä seurassa! Olette malliesimerkki siitä ennaltaehkäisevästä, henkisestä ja fyysisestä terveystoiminnasta, jota jäsenyhdistyksissämme tehdään ympäri Suomen.

Eläkeläisjärjestöjen toiminta on erittäin tärkeää ja sitä pitää maassamme tukea. EKL lähetti maaliskuun alussa kirjeen kaikille Suomen kunnille. Kerroimme, että kunnat ja kaupungit eivät pysty korvaamaan eläkkeensaajajärjestöjen paikallisyhdistyksissä toimivia useita kymmeniä tuhansia vapaaehtoisia vertaisohjaajia. He tekevät ensiarvoisen tärkeää työtä ikäihmisten henkisen ja fyysisen terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi sekä yksinäisyyden torjumiseksi.

Eläkeläisjärjestöjen ennaltaehkäisevä työ lisää ja ylläpitää ikääntyneiden sosiaalista, psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia. Lisäksi se on täydellistä täsmälääkettä yksinäisyyden torjuntaan. Tuoreen järjestökyselymme mukaan pelkästään Eläkkeensaajien keskusliiton jäsenyhdistyksissä tekee vapaaehtoistyötä 9250 henkilöä ja he käyttävät aikaa toimintaansa noin 76000 tuntia kuukaudessa. Työtä tehdään mm eri liikunta- ja kulttuuripuolen ryhmien vetäjinä. Vastaavanlaista tärkeää työtä tehdään myös muiden eläkeläisjärjestöjen paikallisyhdistyksissä.

Kuntien ja järjestöjen järkevällä yhteistyöllä on mahdollista antaa monelle ihmiselle iloa elämään sekä parantaa olennaisesti heidän elämänlaatuaan. Järjestöillä ja niiden paikallisyhdistyksillä on toimintaorganisaatiot valmiina. Tarvitaan vain oikeanlaista tukea, väline- ja materiaaliapua ja ennen kaikkea halua aitoon yhteistyöhön.

On tärkeää, että ikäihmiset pysyvät henkisesti ja fyysisesti toimintakykyisinä ja sosiaalisesti aktiivisena. Heille tulee tarjota yhteiskunnallisia palveluja edulliseen hintaan niin joukkoliikenteen kuin kulttuuriin osallistumisen osalta. Toimintakyvyn osalta elintärkeät liikuntapalvelut tulee saada maksutta.

Vetosimme kuntiin ja kaupunkiin, että ne antaisivat alueellaan toimivien eläkkeensaajayhdistysten tekemälle vapaaehtoistoiminnalle sille kuuluvan arvon ja edistäisivät niiden toimintaedellytyksiä taloudellisesti sekä tarjoamalla toiminnassa tarvittavat esteettömät tilat joustavasti ja maksutta tämän tärkeän kansalais-toiminnan käyttöön.

Lisäksi esitimme, että valtiovallan yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi nostaman digitalisaation edistämiseksi tarjottaisiin ikääntyneille kuntalaisille tietotekniikkaopastusta ja tähän varattaisiin niin taloudellisia kuin henkilöstöresursseja. Yhdistyksissä toimivat vapaaehtoiset eivät yksin voi olla vastuussa verkkopalveluiden ja niissä tarvittavien välineiden opastamisessa.

Kunnissa ja kaupungeissa on aidosti mietittävä niitä mahdollisuuksia, joilla voidaan tukea eläkkeensaajayhdistysten äärettömän tärkeää työtä. Nyt kannattaakin kaikkien jäsenyhdistystemme, myös teidän täällä Polvijärvellä ja koko Pohjois-Karjalan piirissä, kysyä omalta kunnaltaan, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä EKL:n tekemien esitysten johdosta. Kannustan teitä tekemään yhteistyötä vanhusneuvoston ja muiden järjestöjen kanssa tämän tärkeän asian tiimoilta.

Hyvät ystävät

Toiminnanjohtaja Timo Kokko EKL ry

Kuva Esa Juntunen

Sote-uudistuksen sorvaaminen oli edellisen eduskunnan viime metreillä melkoista sirkusta eikä se todellakaan ollut parlamentaariselle päätöksenteollemme kunniaksi. Vaikka uudistus kaatui, niin jossain muodossa se vielä tulee – on tultava. Joka ainoalle suomalaiselle on maassamme taattava turvallinen ja arvokas vanhuus. Julkinen terveydenhuolto ja sen toimivuus on oltava etusijalla palvelujen järjestämisessä.

Suomalaisten on voitava luottaa siihen, että ikäihmisten hoivapalvelut vastaavat yksilöllisiä tarpeita, ovat laadukkaita ja että voimavarat ovat riittävät. Samalla tulee lisätä myös kotipalveluiden voimavaroja. Välttämättömän hoitajamitoituksen lisäksi on varmistettava kotiin saatavien palvelujen riittävyys ja laatu. Niille vanhuksille, jotka haluavat ja kykenevät asumaan kotona, on turvattava riittävät ja kohtuuhintaiset terveys-, sairaus- ja sosiaalipalvelut. Kotona asumisen tueksi tarvitaan maassamme systemaattista kuntoutuksen kehittämistä.

Tällä hetkellä kunnilla on suuri vastuu vanhuspalvelulain toteuttamisessa ja valvonnassa. Kehotamme kuntia tekemään nykyistä selkeämpiä sopimuksia palveluntuottajien kanssa. palveluiden kilpailuttaminen on tehtävä laatu edellä. Kuntia on veloitettava varmistamaan yritysten omavalvonnan kunto sekä parantamaan yleistä tuottajavalvontaa alueellaan ja ostopalveluihin liittyvää valvontaa.

Taloudellista kannattavuutta ei koskaan saa hakea huonon ja puutteellisen hoidon avulla. Olemme vaatineet kovempia sanktioita niille palveluntuottajille, jotka laiminlyövät sopimuksen tai rikkovat lakia.

Ilmoitusvelvollisuutta havaituista epäkohdista on korostettava. Ikääntyneiden asiakkaiden terveyttä ja turvallisuutta vaarantaviin laiminlyönteihin tulee puuttua heti. Viranomaisvalvontaa on tehostettava ja sille tulee osoittaa lisää resursseja.

Riittävien hoivapalvelujen edellytyksenä on rahan ohella riittävä koulutettu ja ammattitaitoinen henkilökunta ja hyvä johtaminen. on pidettävä huoli siitä, että sosiaali- ja terveyspalveluiden koulutuksen aloituspaikkoja on riittävästi, ja että koulutukseen valikoituu alalle soveltuvia ja motivoituneita työntekijöitä. Henkilökunnan osaamista tulee ylläpitää ja kehittää jatkuvasti.

Kuntien on tehtävä nykyistä parempaa yhteistyötä vanhusneuvostojen kanssa, joita on aidosti kuunneltava kuntien vanhuspalveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa. Kunnat on veloitettava varmistamaan vanhusneuvostojen toimintaedellytykset niiden tekemässä tärkeässä työssä.

Arvoisa juhlaväki

Eduskuntavaalit on nyt käyty ja tulos tiedossamme. Hallitusneuvotteluissa ratkaistaan maamme suunta seuraavaksi neljäksi vuodeksi. Kuluneet neljä vuotta olivat vähävaraisten eläkkeensaajien kannalta ankeita aikoja. Ilman indeksien leikkaamista ja jäädytyksiä niihin sidotut edut olisivat tänä vuonna noin 3,3 prosenttia suuremmat. Esimerkiksi täyttää kansaneläkettä saavan kohdalla tämä tarkoittaa reilua 20 euroa kuukaudessa ja lähes 250 euroa koko vuoden aikana.

Lisäksi sosiaali- ja terveysturvan asiakasmaksujen enimmäismääriä tällä kaudella nostettu 9,4 prosenttia vuonna 2015 ja huimat 27,5 prosenttia vuonna 2016. Samaan aikaan on hallituskaudella työn verotusta kevennetty yli 1,5 miljardilla eurolla. Tämä oli edelliseltä hallitukselta poliittinen arvovalinta, joka ei ole sieltä oikeudenmukaisimmasta päästä.

Mediaanieläke oli Suomessa vuoden 2018 lopussa 1459 euroa kuukaudessa (EKT). Puolet eläkkeensaajista sai siis eläkettä tuon määrän alle. Naisten mediaanieläke oli vain 1334 euroa kuukaudessa ja heidän eläkkeensä painottuivatkin eläketulojakauman matalaan päähän, kun taas miehiä on tasaisemmin kaikissa eläkehaitarin luokissa.

Pienituloisten lukumäärä maassamme on Tilastokeskuksen tuoreimman maaliskuun alussa julkaistun tilaston mukaan 654 000 henkeä vuonna 2017. Määrä nousi 31 000 hengellä vuodesta 2016.

Sosioekonomisessa ryhmässä lukumääräisesti eniten pienituloisia on eläkkeensaajien ryhmässä, jossa heitä on noin 194 000 henkilöä. Vuoden aikaan oli pienituloisten eläkkeensaajien määrä noussut peräti 20 000 hengellä.

Pienituloisuus on Suomessa erittäin yleistä 75 vuotta täyttäneillä, joista enemmän kuin joka viides (21,6 %) kuului pienituloisten kotitalouteen. Yksin asuva suomalainen on pienituloinen, jos hänen rahatulonsa jää alle 14 750 euron vuodessa eli noin 1230 euroa kuukaudessa.

Asiakastieto Groupin tammikuussa julkaiseman tiedon mukaan maksuhäiriöisten henkilöiden määrä kasvaa nopeasti eläkeikäisten ryhmässä. Lähes 345 000 yli 65 vuotiaalla on jo maksuhäiriömerkintä ja määrä oli kasvanut edellisvuodesta yhdeksällä prosentilla.

Liittokokouspäätöksemme mukaisesti on juuri käynnistyneen vaalikauden kärkitavoitteitamme se, että Suomeen on laadittava toimenpideohjelma, jolla eläkeläisköyhyys poistetaan maastamme. Keskeinen osa tätä ohjelmaa on oltava kansaneläkeisiimme tehtävät reilut tasokorotukset. Edellisen hallituksen antamat korotukset pelkästään takuueläkkeeseen eivät eläkeläisköyhyyttämme ratkaise.

Eduskuntavaaleissa ehdolla olleiden näkemykset tukivat erittäin suuresti tavoitettamme. Yhdessä Eläkelii-ton ja Eläkeläiset ry:n kanssa teettämässä tutkimuksessa peräti 85 prosenttia ehdolla olevista on sitä mieltä, että Suomeen tarvitaan eläkeläisköyhyyden vähentämishjelma, jossa tehdään tasokorotuksia kansaneläkkeeseen. Vastaajista 43 prosenttia oli täysin samaa mieltä ja 42 prosenttia jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa.

Toimenpideohjelmassa pienituloisten eläkeläisten asemaa on tarkasteltava kokonaisuutena. On haettava aidosti vaikuttavia toimia heidän tilanteensa parantamiseksi. Merkittävässä osassa eläkeläisten toimeentulon kannalta ovat myös palvelut, niiden saatavuus ja hinta.

Tulevan hallituksemme on aika panna tuulemaan ja parantamaan heikommassa asemassa olevien eläkkeensaajiemme asemaa. Oikeutetusti olemme vaatineet tulevassa päätöksenteossa paria piirua eläkkeensaajien suuntaan. EKL teki erittäin laajan tavoiteasiakirjan tälle eduskuntavaalikaudelle ja vaadimme, että tavoitteemme tulevat huomioiduksi päätöksenteossa tällä vaalikaudella.

Rakkaat ystävät

Jäsenyhdistyksemme ovat upporikkaita, vaikka ne eivät rahassa kylve. Sitä rikkautta, joka toiminnastamme kumpuaa, ei nimittäin rahassa voi mitata eikä se näy tilinpäätöksissä. Rikkautemme on yhteisöllisyyttä, yhdessä tekemisen iloa ja toisista huolehtimista. Se on sitä kuuluisaa sosiaalista pääomaa. Vaikka maailma meitä joskus kurmuuttaa, niin muistakaamme, että Suomi on tutkitusti onnellisin kansa maailmassa ja varsin hyvä paikka olla ja elää. Suuri kiitos tästä kuuluu maamme sotaveteraaneille ja heidän kunniakseen viettämekin tänään kansallista veteraanipäivää.

Lopuksi haluan toivottaa nyt juhliaan viettävälle Polvijärven Eläkkeensaajille ja koko sen jäsenistölle onnea juhlapäivänne johdosta ja samalla kiitän teitä hyvästä yhteistyöstä EKL:n kanssa. Myötätuulta ja puhuria toiminnallenne ja tuokoon se toiminta paljon uusia ja aktiivisia jäseniä joukkoonne. Voimia teille, hyvät yhdistyksenne puuhanaiset ja -miehet, tekemässänne erittäin arvokkaassa järjestetyssä Eläkkeensaajien jäsenten hyväksi.

Ja kaikille, arvoisa juhlaväki, haluan toivottaa hyvää, tervettä ja menestyksestä loppuvuotta sekä aina parempaa tulevaisuutta.

Koetetaan pitää toisistamme huolta.

Toiminnanjohtaja Timo Kokon (Eläkkeensaajien keskusliitto EKL ry) juhlapuhe 27.4.2019 Polvijärven Eläkkeensaajat ry:n 50 vuotisjuhliissa Koulukeskuksen B-talon Auditoriossa.